

Roses col·loca una llamborda stolpersteine en memòria d'Ermengol Romañach

Va ser víctima de l'Holocaust

Aquest divendres al migdia ha tingut lloc a Roses la col·locació d'una stolpersteine (llamborda) commemorativa al número 33 del carrer Peralada, en record del rosinc Ermengol Romañach Coll, víctima de l'Holocaust. La de Roses és la primera de les 119 llambordes que el Memorial Democràtic preveu instal·lar, entre maig i desembre d'enguany, en memòria dels deportats als camps de concentració nazis.

L'acte ha estat comptat amb la presentació del director del Memorial Democràtic, Jordi Font Agulló; de l'alcaldesa de Roses, Montse Mindan; del regidor de Govern Obert i Memòria Històrica de Roses, Joan Plana; del director de Serveis Territorials a Girona del Departament de Justícia, Jordi Martinoy, de la coordinadora Territorial de Joventut a Girona, Agnès Fàbregas; i del regidor de Cultura de Roses, Èric Ibáñez.

Prèviament a la col·locació de la llamborda, el regidor de Memòria Històrica de Roses, Joan Plana, ha recordat la vida i figura d'Ermengol Romañach fins a la seva mort al camp de concentració de Güsen. El director del Memorial Democràtic, Jordi Font, ha explicat als assistents el projecte stolpersteine, que es tradueix com "llamborda que fa ensopegar" i compta actualment amb més de 82.000 peces repartides per tot el món, i la seva importància en la recuperació de la memòria col·lectiva dels qui lluitaren i moriren per les llibertats i drets socials. L'alcaldesa de Roses, Montse Mindan, ha finalitzat la presentació agraint la tasca desenvolupada per l'Arxiu Municipal de Roses al llarg dels darrers tres anys, que avui ha culminat i permetrà visibilitzar i fer reflexionar rosincs i visitants sobre el nostre passat recent i la història comuna d'Europa, conscienciant dels errors comesos que no s'han de tornar a repetir.

L'acte ha finalitzat amb la col·locació de la llamborda a càrrec de l'alcaldesa i de Mari Luz Martín, vídua d'Adolfo Romañach, nebot d'Ermengol Romañach.

Un projecte que s'estén per tot Europa

Les stolpersteine són les llambordes creades per l'artista alemany Gunter Demnig en record de persones deportades, víctimes del nacionalsocialisme. Les peces es col·loquen, sempre que sigui possible, davant la darrera residència on la víctima va viure en llibertat. Són blocs de ciment, d'aproximadament 10 x 10 cm, amb una placa de llautó daurat on hi ha gravades les dades més rellevants de la víctima.

L'objectiu de l'artista és fer aturar els vianants i interpel·lar-los per tal de fer memòria sobre la persona a qui es dedica aquella placa: com es deia?, quan va néixer?, quan va morir?, on vivia?, on i quan fou deportada? Les primeres llambordes que es van col·locar van ser a Berlín el maig de 1996, dedicades a les persones jueves residents al barri de Kreuzberg. El memorial en forma de llambordes disperses per tot Europa ens permet adonar-nos de la magnitud de la tragèdia. Avui en dia és el projecte més gran descentralitzat de memòria i compta amb més de 82.000 llambordes a més de 1.800 ciutats d'una vintena de països.

L'Ajuntament de Roses i l'Arxiu Municipal, coneixedors del projecte, van iniciar ara fa tres anys el procés que avui culmina avui amb la col·locació d'una de les llambordes per recordar el rosinc Ermengol Romañach Coll.

Ermengol Romañach Coll (Roses, 1906- Camp de Güsen, Àustria, 1972)

Ermengol Romañach Coll, fill de Teodor Romañach i Joaquina Coll, va néixer a can Tupinet (Roses) l'any 1906. Fou militant de la CNT-FAI i, amb l'esclat de la Guerra Civil, fou membre del Comitè Revolucionari de Milícies Antifeixistes de Roses. Va fugir a l'exili l'any 1939, on va ser reclòs en un camp de concentració al sud de França. Al cap d'un temps de ser a l'estat francès els serveis d'informació alemanys van fer una batuda al camp i van agafar l'Ermengol. Va arribar al camp de Güsen (Àustria) el 25 de gener 1941, en un transport amb 775 presoners espanyols provinents del camp d'Stalag XII D de Trèveris (Alemanya). Va ser classificat com a "schutzhäftling", detingut preventivament.

El camp va ser creat per treballar les seves pedreres contigües. Aviat es va convertir en un campament de la mort en què grups de presos, en particular polonesos i espanyols, van ser assassinats sistemàticament. Ermengol Romañach va morir a les 3 de la matinada del 30 de març de 1942 a Güsen, a causa d'una hidropesia, una malaltia que provoca l'acumulació de líquid clar en els teixits i cavitats del cos, segons el llibre registre de defuncions del mateix camp. Els serveis del Memorial de Mathausen posen en alerta, però, de la causa de la mort, atès que la causa donada no es correlaciona necessàriament amb els motius reals de la mort del presoner. Sovint els assassinats es disfressaven de "casos naturals de mort".

270 'pedres d'ensopegar'

En aquests moments, a Catalunya hi ha 270 stolpersteine. El Memorial Democràtic és l'encarregat d'adquirir les llambordes i coordinar-ne la instal·lació. Aquest any es preveu la col·locació de 119 llambordes més a Catalunya, 67 de les quals durant el mes de maig. A més de la de Roses, es col·locaran a Agullana, Sant Cugat del Vallès, Manresa, Lleida, Tàrrrega, Sant Sadurn d'Anoia, Vilanova i la Geltrú., Prats de Lluçanès, Salt i Mollerussa.

Font del document:

https://www.emporda.info/comarca/2021/05/07/roses-colloca-llamborda-stolpersteine-memoria/495063.html?utm_source=rss